

สรุปสาระสำคัญของประมวลกฎหมายยาเสพติด ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ๘ พ.ย.๖๔ มีผลบังคับใช้ ๙ ธ.ค.๖๔

เหตุผล

เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติด รวมถึงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้กระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับและการดำเนินการตามกฎหมายแต่ละฉบับเป็นหน้าที่และอำนาจของหลายองค์กร ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีความสอดคล้องกัน และกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน จึงสมควรรวบรวมกฎหมายดังกล่าวจัดทำเป็นประมวลกฎหมายยาเสพติดเพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงและใช้กฎหมายที่รวมอยู่ในฉบับเดียวกันอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ได้มีการปรับปรุงบทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าวให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้การป้องกัน ปราบปราม ควบคุมยาเสพติด รวมถึงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติดให้เป็นไปด้วยความรอบคอบและมีประสิทธิภาพ

เมื่อประมวลกฎหมายยาเสพติดมีผลใช้บังคับแล้วให้ยกเลิกกฎหมาย ดังต่อไปนี้

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๕
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๐
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔
- พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓ พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐
- พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔
- พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓
- พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕
- พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙
- ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๘/๒๕๕๗ เรื่อง การปฏิบัติต่อผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟูและการดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
- ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๙/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
- ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑๖/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
- คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๖๑ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมบัญชีท้ายประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๘/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

บทนิยาม

ประมวลกฎหมายยาเสพติดได้มีการบัญญัติบทนิยาม ไว้ในมาตรา ๑ โดยมีบทนิยามที่น่าสนใจ และแก้ไข เพิ่มเติม จากกฎหมายเดิม ดังนี้

๑. “**ความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด**” หมายความว่า ความผิดเกี่ยวกับการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติด **เว้นแต่มีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ** และให้หมายความรวมถึงการสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าวด้วย

๒. “**จำหน่าย**” หมายความว่า ขาย แลกเปลี่ยน จำย แจก หรือให้โดยมีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์อย่างอื่น **และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย** จากบทนิยามดังกล่าว การมีไว้เพื่อจำหน่าย จึงเป็นการ จำหน่ายด้วย

๓. “**ผลิต**” หมายความว่า เพาะ ปลูก ทำ ผสม ปรง แปรสภาพ เปลี่ยนรูป และสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ โดยบทนิยามดังกล่าวมีความแตกต่างกับ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่การผลิตตามประมวลกฎหมายยาเสพติดไม่รวมถึงการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุด้วย

ยกเลิกบทสันนิษฐานความผิด

ประมวลกฎหมายยาเสพติดไม่มีการบัญญัติข้อสันนิษฐานในการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายยาเสพติด โดยการลงโทษผู้กระทำความผิดหนักขึ้นจะอาศัยพฤติการณ์การกระทำความผิด เช่น กระทำเพื่อการค้า การจำหน่ายแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี การจำหน่ายในบริเวณสถานศึกษา เป็นต้น (มาตรา ๑๔๕, ๑๔๖, ๑๔๘ และ ๑๔๙) **ซึ่งมีความแตกต่างกับ** พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นกฎหมายเดิม ที่มีการบัญญัติข้อสันนิษฐานในการผลิต นำเข้า ส่งออกหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

การลงโทษผู้กระทำความผิดที่ไม่ใช้ความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด

การกระทำความผิดที่ไม่ใช้ความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ได้แก่ ความผิดฐานเสพยาเสพติด หรือมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ซึ่งแนวความคิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติดมองว่าบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ป่วย ในการพิจารณาผู้กระทำความผิดดังกล่าว ศาลจึงต้องพิจารณาพิพากษาโดยคำนึงถึงการสงเคราะห์ให้ผู้กระทำความผิดเสพยาเสพติด โดยการบำบัดรักษาดีกว่าการลงโทษ หากจะลงโทษผู้กระทำความผิดให้พิจารณาลงโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละคน แม้จะได้กระทำผิดร่วมกันก็ตาม

การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลในกรณีดังกล่าว ให้ศาลคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ความร้ายแรงตามลักษณะของความผิดที่แตกต่างกันในแต่ละคดี
๒. ผลร้ายแรงตามประเภทและปริมาณของยาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิด
๓. ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับผู้กระทำความผิด
๔. ชนิดของยาเสพติดที่เสพหรือครอบครองเพื่อเสพ
๕. จำนวนยาเสพติดที่เสพหรือครอบครองเพื่อเสพ
๖. การเสพยาเสพติดเป็นครั้งคราวหรือประจำ
๗. เสพยาเสพติดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานบางอย่างหรือไม่

การลงโทษผู้กระทำความผิดหนักขึ้น

ประมวลกฎหมายยาเสพติดจะลงโทษผู้กระทำความผิดหนักขึ้น โดยอาศัยพฤติการณ์ในการกระทำความผิดในลักษณะที่กำหนดไว้ เช่น กระทำเพื่อการค้า การจำหน่ายแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี การจำหน่ายในบริเวณสถานศึกษา เป็นต้น (มาตรา ๑๔๕, ๑๔๖, ๑๔๘ และ ๑๔๙) **ซึ่งมีความแตกต่างกับ** พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นกฎหมายเดิม ที่ให้ผู้กระทำความผิดรับโทษหนักขึ้นโดยอาศัยปริมาณสารบริสุทธิ์ จำนวนหน่วยการใช้หรือน้ำหนักสุทธิ

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

แก้ไขปรับปรุงระบบการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดใหม่โดยใช้กระบวนการทางสาธารณสุข ซึ่งเป็นการดำเนินการทางการแพทย์ โดยมองว่าผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ป่วย ยิ่งกว่าการนำตัวผู้ติดยาเสพติดไปดำเนินคดีอาญา ซึ่งการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ กฎหมายเดิม เป็นระบบบังคับบำบัด ส่วนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด เป็นระบบสมัครใจ

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด แบ่งออกได้เป็นสองกรณี ดังนี้

๑. ผู้เสพยาเสพติด หรือมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ สมัครใจขอเข้ารับการบำบัดรักษา หากการบำบัดรักษาสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ให้ผู้นั้นไม่มีความผิด (มาตรา ๑๑๓)
๒. เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจตรวจพบผู้ที่มีพฤติการณ์น่าสงสัยว่าเป็นผู้เสพยาเสพติด หรือมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ และไม่ปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดอื่นที่มีโทษจำคุก หรืออยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษา ไม่มีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นหรือสังคม ให้เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจส่งตัวบุคคลนั้นไปสถานพยาบาลยาเสพติดหรือศูนย์คัดกรองเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้ โดยไม่ต้องนำตัวบุคคลดังกล่าวไปศาลก่อน (มาตรา ๑๑๔) **ซึ่งกรณีนี้มีความแตกต่างกับ** พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ กฎหมายเดิม ที่ต้องนำตัวผู้ติดยาเสพติดไปศาล เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ส่งตัวบุคคลนั้นไปตรวจพิสูจน์การเสพยาหรือการติดยาเสพติดก่อน

สำหรับผลการบำบัดรักษาในกรณีนี้ ถ้าการบำบัดรักษาสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ให้ผู้นั้นไม่มีความผิด **แต่ถ้าไม่สำเร็จ (หลบหนี หรือไม่ให้ความร่วมมือ) ให้สถานพยาบาลยาเสพติด หรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจัดทำประวัติ ข้อมูล พฤติการณ์ ของผู้หลบหนีหรือไม่ให้ความร่วมมือในการบำบัดรักษาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาให้เข้ารับการบำบัดรักษาในครั้งต่อไป** กล่าวคือ หากเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจตรวจพบว่าบุคคลนั้นมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่ากระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดหรือมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพอีก ก็ไม่ต้องส่งตัวบุคคลนั้นไปบำบัดรักษาอีก (มาตรา ๑๑๔)

นอกจากนี้ตามประมวลกฎหมายยาเสพติดยังให้โอกาสผู้ติดยาเสพติดที่ไม่สมัครใจเข้าบำบัดรักษาแล้วมีการดำเนินคดีอาญา ในชั้นการพิจารณาคดีของศาล บุคคลนั้นอาจสำนึกสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาก็ได้ ซึ่งศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการส่งตัวจำเลยไปสถานพยาบาลยาเสพติด เพื่อเข้ารับการบำบัดรักษาได้ หากเห็นว่ายังไม่สมควรลงโทษจำเลย (มาตรา ๑๖๘) **หากการบำบัดรักษาสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ให้ศาลมีคำสั่งยุติคดี** แต่ถ้าบำบัดรักษาไม่สำเร็จ (จำเลยไม่ให้ความร่วมมือ) ให้ศาลยกคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาต่อไป (มาตรา ๑๖๙)

ค่าปรับ

จากเดิมค่าปรับในคดียาเสพติดจะถูกนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน แต่ค่าปรับตามประมวลกฎหมายยาเสพติดกำหนดให้ค่าปรับตกเป็นของกองทุนป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด

มาตรการรับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด

การรับทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายยาเสพติดยังคงนำหลักการเดิมตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาใช้ แต่มีรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้

๑. การรับทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายยาเสพติดใช้กับความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งรวมถึงความผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครองโดยฝ่าฝืนกฎหมายด้วย ซึ่งมีความแตกต่างจากกฎหมายเดิมที่การจะรับทรัพย์สินได้ต้องเป็นการมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายเท่านั้น
๒. คำร้องขอรับทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายยาเสพติดไม่ผูกติดกับคดีอาญา แม้คดีอาญาพนักงานอัยการจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา หรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง หรือไม่อาจดำเนินคดีได้เพราะไม่สามารถจับตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ หรือผู้ต้องหรือจำเลยถึงแก่ความตายก็ตาม ศาลสามารถไต่สวนคำร้องของพนักงานอัยการที่ขอให้รับทรัพย์สินต่อไปได้ (มาตรา ๗๗ วรรคสาม และมาตรา ๘๒)
๓. เมื่อศาลได้รับคำร้องของพนักงานอัยการที่ขอให้ศาลสั่งรับทรัพย์สินแล้ว ตามประมวลกฎหมายยาเสพติดไม่ได้ให้ศาลสั่งให้ประกาศในหนังสือพิมพ์ที่มีจำหน่ายแพร่หลายในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ที่อาจอ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สินมายื่นคำร้องขอเข้ามาในคดี แต่ให้ศาลสั่งเลขาธิการ ป.ป.ส. มีหนังสือแจ้งผู้ที่อาจอ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สินมายื่นคำร้องขอเข้ามาในคดีก่อนคดีถึงที่สุด ทางไปรษณีย์ตอบรับตามที่อยู่ครั้งสุดท้ายของผู้ยื่น (มาตรา ๗๘)

ประมวลกฎหมายยาเสพติดได้กำหนดหลักการเพิ่มเติมจากกฎหมายเดิม เพื่อให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดได้ง่ายขึ้น โดยเรียกว่า การรับทรัพย์สินตามมูลค่า ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้สองกรณี คือ

๑. กรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินพิจารณาพยานหลักฐานที่ได้จากการตรวจสอบแล้ววินิจฉัยว่าผู้ถูกตรวจสอบได้รับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ให้คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินดังกล่าวเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งรับมูลค่าของทรัพย์สินนั้น และเมื่อศาลไต่สวนแล้วมีมูลว่ามูลค่าของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดที่ศาลสั่งรับนั้น **ไม่สามารถติดตามหรือตรวจสอบหาทรัพย์สินตามมูลค่าได้** ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของจำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบได้ ภายในสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง แต่ต้องไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินที่ศาลสั่งรับนั้น (มาตรา ๘๔ - ๘๖)
๒. กรณีที่ศาลไต่สวนแล้วมีมูลว่าทรัพย์สินรายการใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด และศาลมีคำสั่งว่าทรัพย์สินรายการนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด **แต่ไม่สามารถบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินนั้นได้** ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของจำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบได้ ภายในสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง แต่ต้องไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินนั้น (มาตรา ๗๙ วรรคสาม)

การให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

การให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อที่จะได้ขอให้ศาลลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขหลักการให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้ (มาตรา ๑๕๓)

๑. ผู้กระทำความผิดต้องได้ให้ข้อมูลต่อเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ ซึ่งเป็นผู้จับกุม หรือพนักงานสอบสวนในคดีนั้นเท่านั้น
๒. การให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งของผู้กระทำความผิดจะต้องเป็นข้อมูล เพื่อให้มีการขยายผลการจับกุมจากคดีนั้น การให้ข้อมูลจึงต้องเป็นไปเพื่อการจับกุมจากรายย่อยไปรายใหญ่ ไม่ใช่การแจ้งว่ามียาเสพติดอีกจำนวนหนึ่งซึ่งตนซุกซ่อนไว้
๓. ผู้กระทำความผิดที่ได้ให้ข้อมูลสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง พนักงานอัยการต้องระบุไว้ในคำฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาลด้วย ผู้กระทำความผิดไม่สามารถยื่นคำร้องต่อศาลได้เอง **เว้นแต่** ผู้กระทำความผิดเคยได้ให้ข้อมูลสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งไว้ แต่พนักงานอัยการไม่ระบุในคำฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาล ผู้กระทำความผิดจึงจะสามารถยื่นคำร้องต่อศาลได้

ข้อสังเกต

- การปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติม กฎหมายยาเสพติด โดยนำกฎหมายยาเสพติดที่กระจายอยู่หลายกฎหมาย มารวมเป็นประมวลกฎหมายยาเสพติดทีเดียว ทำให้การบังคับใช้กฎหมาย การอ้างอิงกฎหมาย และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- การแก้ไขกฎหมายให้การลงโทษผู้กระทำความผิดหนักขึ้นต้องคำนึงถึงพฤติการณ์ในการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดแต่ละคน แม้จะได้กระทำความผิดร่วมกันก็ตาม ก็ทำให้กฎหมายมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และอำนวยความสะดวกได้มากขึ้น เนื่องจาก สภาพสังคม สภาพครอบครัวของผู้กระทำความผิดแต่ละคนไม่เหมือนกัน การลงโทษผู้กระทำความผิดหนักขึ้นโดยอาศัยเพียงแต่บทสันนิษฐานของกฎหมายตามกฎหมายเดิม อาจทำให้เกิดความไม่ยุติธรรมในบางกรณีขึ้นได้
- ประมวลกฎหมายยาเสพติดได้มีแนวคิดเน้นไปที่การบำบัดรักษา พื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มากกว่าการลงโทษ ซึ่งก็จะเป็นการแก้ปัญหานักโทษล้นคุก และทำให้ผู้กระทำความผิดบางรายที่มีพื้นฐานทางจิตใจที่ดี แต่ได้กระทำความผิดไปเพราะอารมณ์ชั่ววูบสามารถกลับมาดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีสติและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- หากเป็นความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับความผิดดังกล่าว ประมวลกฎหมายยาเสพติดได้มีการกำหนดหลักการใหม่ คือ การริบทรัพย์สินตามมูลค่า ทำให้สามารถริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดได้ง่ายขึ้น และสามารถลดปัญหายาเสพติดได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น